7/537 -3-

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

286

25.10.1999

SAYI : B 14.0.BHİ 01-405
KONU : Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ : 7.10.1999 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/537-1838/4969 sayılı yazınız.

Adana Milletvekili Ali GÖREN'in, "Adana ve Çukurova'daki pamuk üreticilerinin sorunlarına ve pamuk taban fiyatına" ilişkin olarak tarafımdan cevaplandırılmasını istediği (7/537) esas nolu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Ahmet Kenan TANRIKULU
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK : 2 sayfa önerge cevabı

DAĞITIM :

Gereği :

T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :

Başbakanlığa

7/537

287

ADANA MİLLETVEKİLİ ALİ GÖREN'İN YAZILI SORULARINA İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

1) Bilindiği gibi, dünya üretiminde 6'ncı sırada bulunduğumuz pamuk ürününde, tüm dünyayı etkileyen ve başta tekstil sektöründe talep daralmasına yol açan ekonomik krize bağlı olarak fiyatlar hem içerde hem dışarıda büyük düşüş göstermiş ve son 13 yılın en düşük seviyesine gelmiştir. Bu durum tarım satış kooperatiflerinde satış ve stok sorunu yaratmış, üreticiler açısından da büyük kaygılara yol açmıştır.

Fiyatların açıklandığı 8.9.1999 tarihi itibariyle, iç piyasada Çukurova pamuğu 445.000 TL/kg (kütlü karşılığı 178.000 TL/kg) seviyesinde oluşmuştur.

Pamuk esasında ithal ürünü olmasına ve son yıllarda 350-400.000 ton civarında ithalat yapılmasına karşın birliklerin elinde geçen sezondan yaklaşık 23.000 ton lif pamuk stoku devretmiştir. Bu yıl pamuk fiyatlarının tabana vurması ve içte ve dıştaki talep daralmasına bağlı olarak Birliklere aşırı ürün yığılması ve stokların daha da artması beklenmektedir

Tüm bu olumsuzluklara karşın bu dönem üreticinin mağduriyetinin önlenmesi, piyasa istikrarının sağlanması ve spekülatif uygulamalarla karşılaşılmaması bakımından, alımlara başlanılmadan alım fiyatları 8.9.1999 tarihinde açıklanmıştır.

Bu çerçevede nispeten iç ve dış piyasa fiyatlarından yüksek olarak, GAP pamuğu için 215.000 TL/kg ve Çukurova pamuğu için 205.000 TL/kg fiyat tespit edilmiştir.

Öte yandan, Birlikler 1994 yılından bu yana faaliyet konularına giren ürünleri ortaklarından kendi nam ve hesabına almaktadırlar. Bunu yaparken de, kaynak olarak kendi özsermayeleri ile Hazineden temin ettikleri % 50 faizli DFİF kredisini kullanmaktadırlar. Satın aldıkları ürünleri ise, piyasa koşullarından değerlendirmektedirler. Bu nedenle, Birlikler alım fiyatlarını belirlerken üreticinin korunması ve piyasayı düzenleme fonksiyonları yanı sıra kendi mali yapılarını da gözetmek durumunda kalmaktadırlar.

2) Olumsuz piyasa koşullarının etkisini azaltmak, sanayicinin rekabet gücü ile ülkemiz pamuk üreticisinin gelir düzeyini mümkün olduğu ölçüde koruyabilmek amacıyla 1999/2000 üretim sezonunda, çıkarılacak Bakanlar Kurulu Kararına bağlı olarak tüm pamuk üreticilerine kilogram başına 10 centten az olmamak üzere destekleme primi ödenmesi öngörülmektedir. Bu konuda Bakanlığımızca gerekli çalışmalar yapılarak, ilgili kuruluşlara gönderilmiştir.

3) 1994 yılından bu yana Devlet adına destekleme alımı yapmayan Birlikler, kendi mali bünyelerine ve ekonomik koşullara göre çalışmak durumunda kaldıklarından, ürün alım fiyatlarını da iç ve dış piyasa fiyatlarını gözeterek belirlemektedirler.

Öte yandan, subjektif ve yöreden yöreye farklı olmakla birlikte ülkemiz pamuk üretim maliyetlerinin, bugünkü dünya fiyatları düzeyinde veya üstünde bulunduğu tahmin edilmektedir.

Bu çerçevede piyasa koşullarına göre faaliyet göstermeye çalışan Birliklerin de güç durumda kalmamalarını teminen yalnızca kooperatif ortaklarının değil, tüm pamuk üreticilerini içine alan bir destekleme yapılması gerekmektedir. Burada üretici maliyetleri ile piyasa fiyatı gözetilerek aradaki farkın üreticilere prim olarak ödenmesi büyük önem taşımaktadır.

4) Çukurova Bölgesinde, GAP Bölgesinin devreye girmesiyle birlikte işçi temininde güçlükler yaşanmış ve eskisine oranla daha yüksek fiyatlardan işçi çalıştırılmak zorunda kalınmıştır.

Diğer yandan, Çukurova Bölgesinde pamuk zararlısının fazla olması bunlarla mücadelede pahalı yöntemlerin uygulanmasını gerektirmektedir.

Bu durum ise, maliyetleri artırmış ve üreticinin pamuğunu iç ve dış piyasalarda yaşanan gelişmeler nedeniyle maliyetlerini karşılayacak uygun bir fiyattan satma imkanını sınırlamıştır.

Üretim maliyetlerini kısma imkanı bulunmayan üretici, arzuladığı bir fiyattan pamuğunu satma olanağı bulamadığı için de, üretimini azaltma yoluna gitmiştir. Ancak, pamuk üretimindeki azalma kaygı verici boyutlarda olmayıp, son on yıllık üretim verilerine bakıldığında, iç ve dış piyasalardaki gelişmelere bağlı olarak kimi dönemlerde bu tür düşüşlerin yaşandığı anlaşılmaktadır.

Ancak, olumsuz piyasa koşulları gözetilerek, üreticilerin mağdur olmamaları için prim uygulaması yanında Çukobirlikçe gerektiğinde ihtiyacının üzerinde pamuk alınabilmesi hedeflenmiş ve bu konuda ihtiyaç duyulan DFİF kredisi talebi Hazine Müsteşarlığı'na iletilmiştir.